Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
DOMNUL MACIEJ SZPUNAR
prezentate la 8 iulie 2021 [1]

Cauza C-422/20

RK
împotriva
CR

[cerere de decizie preliminară formulată de Oberlandesgericht Köln (Tribunalul Regional Superior din Köln, Germania)]

„Trimitere preliminară – Cooperare judiciară în materie civilă – Recunoaștere – Succesiune și certificat european de moștenitor – Competență în cazul în care s-a optat pentru o lege – Declinare de competență a unei instanțe judecătorești sesizate anterior”

I. Introducere

1. Articolul 4 din Regulamentul (UE) nr. 650/2012 [2], intitulat „Competența generală”, prevede că „[i]nstanțele judecătorești din statul membru în care defunctul își avea reședința obișnuită în momentul decesului sunt competente să hotărască cu privire la succesiune în ansamblul său”. Criteriul stabilit de această dispoziție pentru determinarea competenței judiciare corespunde celui stabilit la articolul 21 alineatul (1) din acest regulament, intitulat „Norma generală”, pentru determinarea legii aplicabile succesiunii în ansamblul său.

2. Coerența acestor criterii permite să se asigure în general respectarea principiului concordanței între legea aplicabilă și for [3] la care face referire considerentul (27) al Regulamentului nr. 650/2012. Acest considerent precizează că normele acestui regulament sunt concepute astfel încât să asigure faptul că autoritatea care se ocupă de succesiune va aplica, în majoritatea situațiilor, propria lege.

3. Articolul 22 alineatul (1) din Regulamentul nr. 650/2012 permite să se aleagă legea statului a cărui cetățenie o are o persoană în momentul alegerii legii sau la data decesului ca lege care să se aplice succesiunii în ansamblu său. Or, o astfel de alegere poate repune în discuție acest principiu al concordanței între legea aplicabilă și for. Acest regulament prevede însă mecanisme care urmăresc să asigure respectarea principiului respectiv și în ceea ce privește alegerea legii aplicabile. Mai exact, din coroborarea articolului 6 litera (a) cu articolul 7 litera (a) din

[1] Limba originală: franceza.

[2] Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești și acceptarea și executarea actelor autentice în materie de succesiuni și privind crearea unui certificat european de moștenitor (JO 2012, L 201, p. 107).

[3] A se vedea Concluziile noastre prezentate în cauza Oberle (C-20/17, EU:C:2018:89, punctul 104).

regulamentul menționat rezultă că instanțele judecătorești din statul membru pentru a cărui lege a optat defunctul sunt competente să hotărască atunci când o instanță judecătorească sesizată anterior și-a declinat competența ca urmare a solicitării unei părți la procedură.

4. Aceste dispoziții se află în centrul celei de a doua întrebări preliminare cu care Curtea este sesizată în prezenta cauză, prin care instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă și eventual în ce măsură o declinare de competență a instanței judecătorești dintr-un stat membru sesizată anterior în materie succesorală este obligatorie pentru instanța judecătorească dintr-un alt stat membru sesizată ulterior.

5. În conformitate cu cererea Curții, prezentele concluzii se vor limita la analiza acestei probleme.

II. Cadrul juridic

6. Articolul 6 din Regulamentul nr. 650/2012, intitulat „Declinarea competenței în cazul în care s-a optat pentru o lege”, prevede la litera (a):

„În cazul în care legea aleasă de defunct pentru a se aplica succesiunii sale în temeiul articolului 22 este legea unui stat membru, instanța judecătorească sesizată în temeiul articolului 4 sau al articolului 10:

(a) poate, la solicitarea unei părți la proceduri, să își decline competența în cazul în care consideră că instanțele judecătorești din statul membru pentru a cărui lege s-a optat sunt mai în măsură să hotărască cu privire la succesiune, având în vedere circumstanțele de natură practică ale succesiunii, precum reședința obișnuită a părților și locul unde sunt situate bunurile […]”

7. Articolul 7 din acest regulament, intitulat „Competența în cazul în care s-a optat pentru o lege”, prevede la litera (a):

„Instanțele judecătorești din statul membru pentru a cărui lege a optat defunctul în temeiul articolului 22 sunt competente să hotărască cu privire la succesiune în cazul în care:

(a) o instanță judecătorească sesizată anterior și-a declinat competența cu privire la aceeași cauză în temeiul articolului 6;”

8. Articolul 22 din regulamentul menționat, intitulat „Alegerea legii”, prevede la alineatul (1) că „[o] persoană poate să aleagă ca legea care să se aplice succesiunii sale în ansamblu său să fie legea statului a cărui cetățenie o deține în momentul alegerii legii sau la data decesului”.

9. Articolul 83 alineatul (4) din același regulament prevede că, „[î]n cazul în care o dispoziție pentru cauză de moarte a fost făcută înainte de 17 august 2015 în conformitate cu legea pe care defunctul ar fi putut să o aleagă în conformitate cu prezentul regulament, se consideră că acea lege a fost aleasă ca lege aplicabilă succesiunii”.

III. Situația de fapt, procedura și întrebările preliminare

10. În urma decesului soțului său, survenit la 9 martie 2017, CR a solicitat în fața Amtsgericht Düren (Tribunalul Districtual din Düren, Germania) eliberarea unui certificat național de moștenitor, precum și a unui certificat european de moștenitor, în temeiul testamentului conjunctiv redactat în conformitate cu dreptul german în anul 1990, prin care CR și soțul său s-au desemnat reciproc moștenitori unici. Ultima reședință obișnuită a defunctului era în Spania.

11. RK, fratele defunctului, s-a opus cererii formulate de CR.

12. Prin decizia din 20 decembrie 2017, Amtsgericht Düren (Tribunalul Districtual din Düren) a admis cererea formulată de CR.

13. Sesizată cu o cale de atac introdusă de RK, instanța de trimitere, Oberlandesgericht Köln (Tribunalul Regional Superior din Köln, Germania) a anulat această decizie pentru motivul că numai instanțele judecătorești spaniole erau competente, în conformitate cu criteriul „reședinței obișnuite" a defunctului în momentul decesului, în sensul articolului 4 din Regulamentul nr. 650/2012.

14. La 29 aprilie 2019, CR a obținut o ordonanță din partea Juzgado de Primera Instancia e Instrucción nº 3 de Estepona (Tribunalul de Primă Instanță și de Instrucție nr. 3 din Estepona, Spania), din care reiese că această instanță a decis, la cererea reclamantei, „să renunț[e] la judecarea prezentei proceduri întrucât instanțele din Germania sunt mai bine plasate pentru a statua asupra succesiunii și date fiind circumstanțele practice precum reședința obișnuită a [CR] și locul situării părții esențiale a bunurilor care fac obiectul succesiunii".

15. CR a introdus, prin actul notarial din 29 august 2019, o nouă cerere de eliberare a certificatelor de moștenitor, prezentând această ordonanță în fața Amtsgericht Düren (Tribunalul Districtual din Düren). Prin ordonanța din 19 februarie 2020, această instanță a admis din nou cererea formulată de CR, considerând că era stabilită competența sa internațională întrucât instanța spaniolă sesizată de CR își declinase competența în temeiul articolului 6 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012.

16. Prin intermediul unei căi de atac îndreptate împotriva ordonanței din 19 februarie 2020, RK s-a opus din nou acestei decizii, iar cauza a fost înaintată instanței de trimitere.

17. În acest context, Oberlandesgericht Köln (Tribunalul Regional Superior din Köln), prin decizia din 28 august 2020, primită de Curte la 8 septembrie 2020, a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Pentru a exista, în temeiul articolului 7 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012, o declinare de competență a instanței judecătorești sesizate anterior, este necesar ca această instanță să își decline competența în mod expres sau este suficientă și o declinare implicită în cazul în care se poate deduce prin interpretare că respectiva instanță și-a declinat competența?

2) Instanța statului membru care ar fi competentă ca urmare a declinării de competență a instanței judecătorești sesizate anterior din alt stat membru poate verifica dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 6 litera (a) și la articolul 7 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012 pentru ca instanța sesizată anterior să poată decide? În ce măsură este obligatorie decizia instanței sesizate anterior?

În special:

a) Instanța statului membru care ar fi competentă ca urmare a declinării de competență a instanței judecătorești sesizate anterior din alt stat membru poate verifica dacă defunctul a ales în mod valabil legea statului membru în temeiul articolului 22 din Regulamentul nr. 650/2012?

b) Instanța statului membru care ar fi competentă ca urmare a declinării de competență a instanței judecătorești sesizate anterior din alt stat membru poate verifica dacă, în fața instanței sesizate anterior, o parte din proces a formulat, în temeiul articolului 6 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012, o cerere prin care solicită ca instanța respectivă să își decline competența?

c) Instanța statului membru care ar fi competentă ca urmare a declinării de competență a instanței judecătorești sesizate anterior din alt stat membru poate verifica dacă instanța sesizată anterior a reținut în mod corect că instanțele statului membru a cărui lege a fost aleasă sunt mai bine plasate pentru a soluționa cauza succesorală?

3) Articolul 6 litera (a) și articolul 7 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012, care presupun o alegere a legii aplicabile «în temeiul articolului 22», sunt aplicabile și în cazul în care, într-un testament întocmit înaintea datei de 17 august 2015, defunctul nu a ales explicit sau tacit legea aplicabilă, iar legea aplicabilă succesiunii poate rezulta doar din articolul 83 alineatul (4) din Regulamentul nr. 650/2012?”

18. CR, guvernele spaniol și italian, precum și Comisia Europeană au depus observații. Nu a avut loc o ședință.

IV. Analiză

A. Considerații introductive cu privire la a doua întrebare și la obiectul său

19. Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere urmărește să afle în esență dacă, atunci când o instanță judecătorească dintr-un stat membru sesizată anterior în materie succesorală își declină competența în temeiul articolului 6 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012, instanța sesizată ulterior, în temeiul articolului 7 litera (a) din acest regulament, poate verifica dacă erau îndeplinite condițiile prevăzute de această primă dispoziție la momentul pronunțării hotărârii de declinare a competenței.

1. Cu privire la condițiile vizate de a doua întrebare preliminară

20. În partea inițială a celei de a doua întrebări, instanța de trimitere se referă, la modul general, la condițiile prevăzute la articolul 6 litera (a) și la articolul 7 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012. Prin intermediul acestei întrebări, ea vizează însă trei condiții specifice care trebuie îndeplinite pentru ca instanța judecătorească sesizată anterior să își poată declina competența în favoarea instanțelor din statul membru a cărui cetățenie o avea *de cuius*. Mai precis, a doua întrebare, care este structurată în trei subîntrebări, privește aspectul dacă aceste din urmă instanțe pot verifica, în primul rând, dacă instanța judecătorească sesizată anterior a considerat în mod întemeiat că legea acestui stat membru a fost aleasă sau se consideră că a fost aleasă pentru a se aplica succesiunii, în

al doilea rând, dacă o parte la procedură a formulat o cerere în temeiul articolului 6 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012 în fața instanței judecătorești sesizate anterior și, în al treilea rând, dacă instanța judecătorească sesizată anterior a considerat în mod întemeiat că instanțele din statul membru menționat sunt mai bine plasate pentru a soluționa cauza succesorală.

21. Deși aceste trei subîntrebări sunt precedate de termenii „în special”, alte elemente care pot fi relevante din punctul de vedere al instanței sesizate ulterior în temeiul articolului 7 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012 nu fac totuși obiectul întrebărilor adresate de instanța de trimitere [4]. Astfel, din expunerea de motive a cererii de decizie preliminară reiese că, în ceea ce privește a doua întrebare, instanța de trimitere limitează întinderea acesteia la condițiile pe care le vizează prin aceleași subîntrebări.

2. Cu privire la corelația dintre prima subîntrebare din cadrul celei de a doua întrebări și a treia întrebare

22. Pare *a priori* să existe o incoerență între prima subîntrebare din cadrul celei de a doua întrebări și a treia întrebare.

23. Astfel, deși prima subîntrebare din cadrul celei de a doua întrebări face referire la o alegere a legii efectuată în temeiul articolului 22 din Regulamentul nr. 650/2012, din formularea celei de a treia întrebări reiese totuși că, potrivit instanței de trimitere, legea germană nu putea fi aleasă de *cuius* în temeiul acestei dispoziții și că aplicarea acestei legi rezultă din articolul 83 alineatul (4) din regulamentul amintit. În această linie de gândire, prin intermediul celei de a treia întrebări, instanța de trimitere urmărește să se stabilească dacă articolul 6 litera (a) și articolul 7 litera (a) din regulamentul menționat, care presupun o alegere a legii aplicabile „în temeiul articolului 22”, se aplică și atunci când aplicarea legii statului a cărui cetățenie o avea *de cuius* rezultă din articolul 83 alineatul (4) din același regulament și, în consecință, atunci când „se consideră că acea lege a fost aleasă ca lege aplicabilă succesiunii” [5].

[4] Mai precis, instanța de trimitere nu solicită Curții nici să stabilească dacă instanțele din statul membru a cărui cetățenie o avea *de cuius* pot verifica dacă instanța judecătorească sesizată anterior era competentă în temeiul articolelor 4 sau 10 din Regulamentul nr. 650/2012 sau dacă hotărârea pronunțată de instanța judecătorească sesizată anterior intra în domeniul de aplicare al acestui regulament, nici să stabilească dacă o declinare de competență în temeiul articolului 6 litera (a) din regulamentul menționat își produce efectele pentru orice procedură referitoare la succesiunea defunctului sau numai pentru procedurile care au același obiect precum cea în cadrul căreia s-a stabilit declinarea în discuție în litigiul principal. Or, este cert că instanța spaniolă era competentă în temeiul articolului 4 din același regulament. În plus, nimic nu permite să se considere că obiectul procedurii inițiate în fața instanței spaniole diferă în mod substanțial de cel al procedurii pendinte în fața instanței de trimitere.

[5] Din motive de exhaustivitate, arătăm că din Regulamentul nr. 650/2012 reiese că acesta, pe de o parte, cu excepția câtorva articole aplicabile la date anterioare, se aplică de la 17 august 2015 (articolul 84 al doilea paragraf) și, pe de altă parte, se aplică succesiunilor persoanelor care au decedat la data de 17 august 2015 sau după această dată [articolul 83 alineatul (1)]. Luate în considerare în mod izolat, soluțiile reținute de aceste dispoziții cu privire la domeniul de aplicare *ratione temporis* al acestui regulament sunt susceptibile să ignore dispozițiile pentru cauză de moarte întocmite înainte de 17 august 2015. Pentru a evita această situație, legiuitorul Uniunii a introdus dispoziții tranzitorii suplimentare la articolul 83 din acest regulament. Astfel, articolul 83 alineatul (2) din regulamentul menționat prevede: „În cazul în care defunctul a ales legea aplicabilă succesiunii sale înainte de 17 august 2015, această alegere este valabilă dacă îndeplinește condițiile prevăzute în capitolul III sau dacă este valabilă în aplicarea normelor de drept internațional privat care erau în vigoare, la data efectuării alegerii, în statul în care defunctul își avea reședința obișnuită sau în oricare dintre statele a căror cetățenie o avea”. Pe de altă parte, articolul 83 alineatul (4) din Regulamentul nr. 650/2012 prevede: „În cazul în care o dispoziție pentru cauză de moarte a fost făcută înainte de 17 august 2015 în conformitate cu legea pe care defunctul ar fi putut să o aleagă în conformitate cu prezentul regulament, se consideră că acea lege a fost aleasă ca lege aplicabilă succesiunii”. Astfel cum a arătat deja Curtea, această primă dispoziție „urmărește să protejeze voința testatorului și, pentru ca această alegere să fie valabilă, ea trebuie să îndeplinească condițiile prevăzute de dispoziția menționată”, în timp ce a doua „reglementează cazurile în care o dispoziție pentru cauză de moarte nu cuprinde o astfel de alegere”. A se vedea Hotărârea din 16 iulie 2020, E. E. (Competența jurisdicțională și legea aplicabilă succesiunilor) (C-80/19, EU:C:2020:569, punctul 92).

24. Observația formulată de CR potrivit căreia prima subîntrebare „trece pe lângă” articolul 83 alineatul (4) din Regulamentul nr. 650/2012 ar putea lăsa impresia că CR a evidențiat incoerența menționată la punctele 22 și 23 din prezentele concluzii. CR afirmă de asemenea că, în cadrul examinării competenței sale, instanța spaniolă a procedat la aprecierea articolului 22 din acest regulament. Nu se poate exclude însă că prin această afirmație CR urmărește să demonstreze că instanțele din statul membru a cărui cetățenie o avea *de cuius* nu ar putea verifica aplicarea legii acestui stat, independent de faptul că această aplicare ar rezulta din articolul 22 (prima subîntrebare din cadrul celei de a doua întrebări) sau din articolul 83 alineatul (4) din regulamentul menționat (a treia întrebare).

25. Pe de altă parte, guvernul spaniol arată că instanța din acest stat membru, care și-a declinat competența în favoarea instanțelor germane, a afirmat că, anterior intrării în vigoare a Regulamentului nr. 650/2012, defunctul a întocmit, în temeiul legii sale naționale, și anume al legii germane, un testament, ceea ce, în temeiul articolului 83 alineatul (4) din acest regulament, implica în mod automat alegerea acestei legi ca lege aplicabilă succesiunii.

26. În orice caz, a considera, în cadrul analizei primei subîntrebări din cadrul celei de a doua întrebări, că instanțele din statul membru a cărui cetățenie o avea defunctul, sesizate în temeiul articolului 7 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012, nu pot verifica dacă instanța judecătorească sesizată anterior a considerat în mod întemeiat că legea acestui stat membru a fost aleasă sau se consideră că a fost aleasă pentru a se aplica succesiunii ar conduce la situația în care incoerența menționată la punctele 22 și 23 din prezentele concluzii nu ar fi relevantă. În plus, faptul că legea menționată nu a fost aleasă în temeiul articolului 22 din acest regulament, ci se consideră că a fost aleasă în temeiul articolului 83 alineatul (4) din acesta, nu poate conduce la situația în care instanțele din statul membru a cărui cetățenie o avea *de cuius* ar fi obligate, prin hotărârea de declinare a competenței, să aplice regulamentul menționat cu toate că succesiunea nu intră în domeniul de aplicare *ratione temporis* al acestuia [6].

27. În aceste condiții, pentru a putea furniza un răspuns util instanței de trimitere, prima subîntrebare trebuie înțeleasă ca urmărind să se stabilească dacă instanța statului membru care ar fi competentă ca urmare a declinării de competență a instanței judecătorești sesizate anterior poate verifica dacă aceasta din urmă a considerat în mod întemeiat că legea statului membru respectiv a fost aleasă sau se consideră că a fost aleasă pentru a se aplica succesiunii.

28. Este cu siguranță adevărat că această primă subîntrebare reformulată în acest mod pare să prejudece răspunsul care trebuie dat la a treia întrebare. Rezultă astfel că articolul 6 litera (a) și articolul 7 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012 se pot aplica atunci când se consideră că legea statului membru a cărui cetățenie o avea *de cuius* a fost aleasă în temeiul articolului 83 alineatul (4) din acest regulament.

29. Totuși, pe de o parte, așa cum au arătat toate părțile, articolul 6 litera (a) și articolul 7 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012 se aplică într-o asemenea situație. Pe de altă parte, în ipoteza în care instanțele din statul membru a cărui cetățenie o avea defunctul nu pot verifica dacă instanța judecătorească sesizată anterior a considerat în mod întemeiat că legea acestui stat membru a fost aleasă sau se consideră că a fost aleasă pentru a se aplica succesiunii (prima subîntrebare), problema dacă această instanță se poate pronunța în temeiul articolului 6 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012 atunci când se consideră că legea statului membru a cărui cetățenie o avea *de cuius* a fost aleasă în temeiul articolului 83 alineatul (4) din acesta ar fi trebuit să fie

[6] Cu privire la dispozițiile tranzitorii ale Regulamentului nr. 650/2012, a se vedea nota de subsol 5.

soluționată nu de instanțele din statul membru a cărui cetățenie o avea defunctul, ci de instanța judecătorească sesizată anterior. Dacă s-ar confirma această ipoteză, instanțele din acest stat membru nu ar putea, *a fortiori*, să respingă o interpretare cum este cea propusă de toate părțile invocând inaplicabilitatea acestor dispoziții coroborate.

30. Amintim că, în conformitate cu cererea Curții, prezentele concluzii se vor limita la analiza celei de a doua întrebări preliminare. Vom prezenta mai întâi pozițiile părților în ceea ce privește cele trei condiții vizate de instanța de trimitere (titlul B) și ulterior vom analiza mecanismul articolului 6 litera (a) și al articolului 7 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012 pentru a furniza răspunsul la această întrebare (titlul C).

B. Pozițiile părților

31. CR și guvernul italian susțin că instanța dintr-un stat membru a cărui lege a fost aleasă sau se consideră că a fost aleasă de *cuius* nu poate verifica dacă erau îndeplinite condițiile vizate de cele trei subîntrebări din cadrul celei de a doua întrebări la momentul pronunțării hotărârii de declinare de către instanța judecătorească sesizată anterior.

32. Guvernul spaniol consideră că articolul 6 litera (a) și articolul 7 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012 trebuie interpretate în sensul că instanța dintr-un stat membru a cărei competență rezultă dintr-o declinare de competență nu poate controla hotărârea de declinare a competenței pronunțată anterior. În opinia sa, această instanță este totuși obligată să își verifice propria competență și, în consecință, să verifice dacă dreptul său național a fost ales de defunct (prima subîntrebare) și dacă instanța judecătorească sesizată anterior și-a declinat competența. Guvernul spaniol nu precizează implicațiile practice ale acestei interpretări, întemeiată în principal pe coroborarea articolelor 7 și 15 din acest regulament, și arată că, potrivit acestui din urmă articol, atunci când o instanță judecătorească dintr-un stat membru este sesizată într-o cauză succesorală cu privire la care nu este competentă în temeiul regulamentului menționat, aceasta își declină, din oficiu, competența.

33. Pe de altă parte, guvernul spaniol invocă Hotărârile Overseas Union Insurance și alții[7] și Gasser[8] și amintește că, în contextul Convenției de la Bruxelles[9], Curtea a statuat că competența unei instanțe este determinată în special în mod direct de normele acestei convenții, care sunt comune celor două instanțe și care pot fi interpretate și aplicate cu aceeași autoritate de fiecare dintre acestea.

34. Acest guvern face de asemenea referire la definiția noțiunii de „hotărâre”, care figurează la articolul 3 alineatul (1) litera (g) din Regulamentul nr. 650/2012[10], și amintește că numai hotărârile care se încadrează în această definiție beneficiază de sistemul de recunoaștere reciprocă instituit prin acest regulament.

35. În ceea ce privește Comisia, aceasta susține că hotărârea de declinare a competenței, pronunțată în temeiul articolului 6 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012, trebuie să fie obligatorie pentru instanța sesizată ulterior având în vedere existența cererii unei părți de

7 Hotărârea din 27 iunie 1991 (C-351/89, EU:C:1991:279, punctul 23).

8 Hotărârea din 9 decembrie 2003 (C-116/02, EU:C:2003:657, punctul 48).

9 Convenția din 27 septembrie 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială (JO 1972, L 299, p. 32, Ediție specială, 19/vol. 10, p. 3), astfel cum a fost modificată prin convențiile succesive privind aderarea noilor state membre la această convenție (denumită în continuare „Convenția de la Bruxelles”).

10 Potrivit articolului 3 alineatul (1) litera (g) din Regulamentul nr. 650/2012.

declinare a competenței (a doua subîntrebare) și faptul că s-a considerat că instanțele din statul membru a cărui lege a fost aleasă sunt mai bine plasate pentru a soluționa cauza succesorală (a treia subîntrebare). În susținerea acestei interpretări, Comisia se referă printre altele la Hotărârea Gothaer Allgemeine Versicherung și alții [11], despre care consideră că poate fi transpusă în speță.

36. În schimb, potrivit Comisiei, instanța sesizată ulterior poate verifica validitatea alegerii legii aplicabile în temeiul articolului 22 din Regulamentul nr. 650/2012 (a treia subîntrebare). În acest sens, ar exista o anumită contradicție între principiul general potrivit căruia instanța sesizată ulterior nu poate verifica hotărârea de declinare a competenței și faptul că instanța sesizată ulterior este cea care trebuie să stabilească legea aplicabilă. Prin urmare, instanța sesizată ulterior ar trebui să poată verifica validitatea alegerii legii în favoarea dreptului statului forului nu în ceea ce privește competența internațională, ci efectul său în materie de conflict de legi. Astfel, în speță, instanța judecătorească sesizată anterior s-a pronunțat asupra acestei competențe pe baza propriei aprecieri a articolului 6 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012, care presupune în toate cazurile o alegere a legii în temeiul articolului 22 din acest regulament.

C. Cu privire la mecanismul prevăzut la articolul 6 litera (a) și la articolul 7 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012

37. Astfel cum a observat doctrina [12], mecanismul prevăzut la articolul 6 litera (a) și la articolul 7 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012 este inspirat de doctrina *forum non conveniens*, care reflectă de asemenea alte dispoziții ale dreptului internațional privat al Uniunii, precum articolul 12 din acest regulament, articolul 15 din Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 [13] și articolele 33 și 34 din Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 [14].

38. Particularitățile acestui mecanism îl disting însă de manifestările tipice ale doctrinei *forum non conveniens*. Prin urmare, elementele care permit să se răspundă la a doua întrebare preliminară trebuie identificate în principal chiar în Regulamentul nr. 650/2012. Aceste elemente privesc, în primul rând, natura condițiilor, vizate de cele trei subîntrebări, cărora le este supusă o hotărâre de declinare a competenței pronunțată în temeiul articolului 6 litera (a) din acest regulament, în al doilea rând, calificarea acestei hotărâri drept hotărâre care intră sub incidența mecanismului de recunoaștere instituit prin regulamentul menționat, precum și, în al treilea rând, efectul pe care îl produce hotărârea respectivă în ceea ce privește repartizarea competenței între statele membre.

1. Natura condițiilor vizate de cele trei subîntrebări

39. Articolul 6 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012 privește o declinare facultativă a competenței. Chiar dacă sunt îndeplinite condițiile referitoare la alegerea legii unui stat membru a cărui cetățenie o avea *de cuius* (prima subîntrebare) și la existența cererii unei părți în vederea declinării competenței (a doua subîntrebare), instanța judecătorească sesizată anterior nu este

[11] Hotărârea din 15 noiembrie 2012 (C-456/11, EU:C:2012:719).

[12] A se vedea Marongiu Buonaiuti, F., „Article 6", în Calvo Caravaca, A. L., Davì, A., Mansel, H. P., *The EU Succession Regulation. A Commentary*, Cambridge University Press, Cambridge, 2016, p. 165.

[13] Regulamentul Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000 (JO 2003, L 338, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 183).

[14] Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2012 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 2012, L 351, p. 1).

nicidecum obligată să își decline competența în favoarea instanțelor din acest stat membru: ea *poate* face acest lucru *în cazul în care consideră* că aceste instanțe sunt mai bine plasate pentru a soluționa cauza succesorală. Faptul că pronunțarea (sau nu) a hotărârii de declinare a competenței, în temeiul articolului 6 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012, ține de aprecierea sa constituie un indiciu serios al faptului că această hotărâre nu ar trebui să fie controlată de instanțele dintr-un alt stat membru, cel puțin în măsura în care hotărârea menționată privește faptul că s-a considerat că instanțele din acest stat membru sunt mai bine plasate pentru a soluționa cauza succesorală (a treia subîntrebare).

40. În plus, o cerere de declinare a competenței în temeiul articolului 6 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012 (a doua subîntrebare) trebuie redactată și depusă la instanța judecătorească sesizată anterior potrivit modalităților prevăzute de *lex fori*. Prin urmare, această instanță poate să verifice cu ușurință și dacă o astfel de cerere a fost formulată în fața sa de o parte la procedură și produce efecte care îi permit să își decline competența.

41. Deși recunoaște că condițiile vizate de a doua și de a treia subîntrebare din cadrul celei de a doua întrebări nu trebuie verificate de instanța judecătorească sesizată anterior, guvernul spaniol consideră că din coroborarea articolelor 7 și 15 din Regulamentul nr. 650/2012 rezultă că instanța dintr-un stat membru a cărui cetățenie o avea *de cuius* este obligată să își verifice propria competență și, în consecință, să verifice dacă dreptul său național a fost ales de defunct și dacă instanța judecătorească sesizată anterior și-a declinat competența (prima subîntrebare). Acest argument pare să se bazeze pe o interpretare a acestor dispoziții potrivit căreia elementele pe care le reflectă modul de redactare a primei dispoziții trebuie verificate de instanța din statul membru a cărui cetățenie o avea *de cuius* [15].

42. Or, cu toate că prin intermediul celei de a doua întrebări instanța de trimitere solicită Curții să interpreteze articolul 6 litera (a) și articolul 7 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012, condițiile pe care instanța menționată le vizează prin intermediul celor trei subîntrebări sunt enunțate la această primă dispoziție. Condițiile respective reglementează competența instanțelor amintite la articolele 4 și 10 din acest regulament sau, mai precis, determină dacă aceste instanțe pot declina competența pe care trebuie să o exercite, cu excepția cazurilor expres prevăzute de regulamentul menționat.

43. În schimb, condițiile pe care le vizează această instanță prin intermediul celor trei subîntrebări nu sunt decât indirect menționate la articolul 7 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012, în măsura în care acesta se aplică „în cazul în care o instanță judecătorească sesizată anterior și-a declinat competența cu privire la aceeași cauză în temeiul articolului 6”. Desigur, prima parte a articolului 7 din acest regulament face referire la „instanțele judecătorești din statul membru pentru a cărui lege a optat defunctul în temeiul articolului 22”. Totuși, condiția referitoare la alegerea legii acestui stat membru figurează deja la articolul 6 din regulamentul menționat [16]. În ceea ce o privește, referirea la articolul 7 are ca obiect numai desemnarea instanțelor vizate la această dispoziție.

[15] Elementele referitoare la aspectul dacă defunctul a ales legea sa națională și dacă instanța judecătorească sesizată anterior în temeiul reședinței obișnuite a acestuia și-a declinat competența par să fie reflectate de formularea articolului 7 din Regulamentul nr. 650/2012, potrivit căreia această dispoziție privește „instanțele judecătorești din statul membru pentru a cărui lege a optat defunctul în temeiul articolului 22”, care sunt competente în cazul în care „o instanță judecătorească sesizată anterior și-a declinat competența cu privire la aceeași cauză în temeiul articolului 6”.

[16] „În cazul în care legea aleasă de defunct pentru a se aplica succesiunii sale în temeiul articolului 22 este legea unui stat membru […].”

44. Prin urmare, verificarea efectuată de aceste instanțe în temeiul articolului 15 din Regulamentul nr. 650/2012 trebuie să privească existența unei hotărâri de declinare a competenței pronunțate în temeiul articolului 6 litera (a) din acest regulament. În schimb, respectarea condițiilor vizate de instanța de trimitere prin intermediul celor trei subîntrebări ale celei de a doua întrebări trebuie verificată de o instanță competentă în temeiul articolului 4 sau 10 din regulamentul menționat. Procedând astfel, această instanță verifică practic condițiile competenței sale. După cum reiese din Hotărârile Overseas Union Insurance și alții [17] și Gasser [18], la care face referire guvernul spaniol, instanța sesizată ulterior nu este, în niciun caz, mai bine plasată decât instanța judecătorească sesizată anterior pentru a se pronunța cu privire la competența acesteia din urmă.

45. Această considerație nu este repusă în discuție de argumentul Comisiei prin care pare să evoce o natură dublă a condiției referitoare la alegerea legii statului membru a cărui cetățenie o avea *de cuius*. Acest argument pare să se bazeze pe interpretarea potrivit căreia instanța judecătorească sesizată anterior nu ar examina alegerea legii aplicabile succesiunii decât în scopul aplicării normelor de competență, astfel încât ar reveni instanței sesizate ulterior sarcina de a examina această alegere în scopul aplicării normelor de conflict.

46. Or, nimic nu permite să se considere că Regulamentul nr. 650/2012 face o distincție între alegerea legii aplicabile valabilă în scopul aplicării normelor de competență și alegerea valabilă în scopul aplicării normelor de conflict. Este vorba tot despre o alegere efectuată (sau despre care se consideră că a fost efectuată) în temeiul aceleași dispoziții ale acestui regulament și, după cum a observat doctrina, existența unei alegeri a legii valabile constatate de instanța judecătorească sesizată anterior nu este reexaminată de instanțele din statul membru a cărui lege a fost aleasă, sesizate în temeiul articolului 7 litera (a) din același regulament [19]. În plus, o declinare de competență în favoarea acestor instanțe permite menținerea coincidenței între *forum* și *ius*.

2. Hotărârea privind o declinare de competență ca hotărâre care intră sub incidența mecanismului de recunoaștere

47. Așa cum observă Comisia, din Hotărârea Gothaer Allgemeine Versicherung și alții [20] rezultă că, în ceea ce privește Regulamentul (CE) nr. 44/2001 [21], care a înlocuit Convenția de la Bruxelles, o hotărâre prin care instanța unui stat membru își declină competența în temeiul unei clauze atributive de competență constituie o hotărâre care intră sub incidența mecanismului de recunoaștere instituit prin acest regulament și leagă instanțele celorlalte state membre în ceea ce privește constatarea referitoare la validitatea acestei clauze.

[17] Hotărârea din 27 iunie 1991 (C-351/89, EU:C:1991:279, punctul 23).

[18] Hotărârea din 9 decembrie 2003 (C-116/02, EU:C:2003:657, punctul 48).

[19] A se vedea Bonomi, A., „Article 6”, în Bonomi, A., Wautelet, P., *Le droit européen des successions. Commentaire du règlement (UE) n° 650/2012, du 4 juillet 2012*, Bruylant, Bruxelles, 2016, p. 219. A se vedea de asemenea în acest sens Marongiu Buonaiuti, F., „Article 7”, în Calvo Caravaca, A. L., Davì, A., și Mansel, H. P., *The EU Succession Regulation. A Commentary*, Cambridge University Press, Cambridge, 2016, p. 174.

[20] Hotărârea din 15 noiembrie 2012 (C-456/11, EU:C:2012:719).

[21] Regulamentul Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 2001, L 12, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 3, p. 74).

48. Dat fiind că dispozițiile Convenției de la Bruxelles, la care Curtea a făcut referire în Hotărârea Gothaer Allgemeine Versicherung și alții pentru a ajunge la această soluție, nu sunt substanțial diferite de cele ale Regulamentului nr. 650/2012, apreciem că concluziile desprinse din Hotărârea Gothaer Allgemeine Versicherung și alții [22] pot fi transpuse în cazul acestui regulament.

49. În consecință, *mutatis mutandis*, o hotărâre de declinare a competenței leagă instanțele celorlalte state membre în ceea ce privește considerația potrivit căreia condițiile prevăzute la articolul 6 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012 erau îndeplinite la momentul pronunțării hotărârii respective atunci când acestea au fost verificate de instanța respectivă [23].

50. Astfel, condițiile prevăzute la articolul 6 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012 constituie condiții de competență, în sensul larg al termenului, care determină, mai precis, dacă instanța judecătorească sesizată anterior își poate declina competența [24]. Totodată, hotărârea de declinare a competenței intră sub incidența mecanismului de recunoaștere instituit prin Regulamentul nr. 650/2012. În plus, respectarea principiului încrederii reciproce în administrarea justiției în statele membre ale Uniunii, care stă la baza aplicării dispozițiilor acestui regulament referitoare la recunoașterea și executarea hotărârilor [25], permite să nu se recunoască hotărârea menționată numai în cazurile prevăzute de acest regulament. Urmând această logică, potrivit articolului 41 din regulamentul amintit, o hotărâre de declinare a competenței pronunțată într-un stat membru nu poate face obiectul unei revizuiri pe fond. Lipsa revizuirii pe fond include, în mod normal, aplicarea normelor armonizate în materie de competență de către instanța respectivă [26]. Mai mult, articolul 40 din același regulament, care prevede motive de nerecunoaștere, nu permite unei instanțe dintr-un alt stat membru să nu recunoască o hotărâre de declinare a competenței pentru simplul motiv că apreciază că în această hotărâre dreptul Uniunii a fost aplicat greșit [27].

51. Această soluție se explică, pe de altă parte, prin faptul că hotărârea de declinare a competenței pronunțată în temeiul articolului 6 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012 poate fi supusă unui control în cadrul ordinii juridice a statului membru al instanței judecătorești sesizate anterior. Acest control poate privi și verificarea condițiilor vizate de cele trei subîntrebări din cadrul celei de a doua întrebări. În plus, pentru a asigura interpretarea uniformă a normelor acestui regulament în cadrul Uniunii, instanțele din această ordine juridică pot recurge la mecanismul trimiterii preliminare instituit prin articolul 267 TFUE.

52. Astfel, respectând principiul încrederii reciproce în administrarea justiției în statele membre, o instanță dintr-un alt stat membru, sesizată ulterior în temeiul articolului 7 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012, nu se poate substitui instanțelor care asigură controlul judecății în cadrul ordinii juridice a statului membru al instanței judecătorești sesizate anterior. Din cele ce

[22] Hotărârea din 15 noiembrie 2012 (C-456/11, EU:C:2012:719).

[23] Astfel, Curtea a statuat în Hotărârea din 15 noiembrie 2012, Gothaer Allgemeine Versicherung și alții (C-456/11, EU:C:2012:719, punctul 41), că o hotărâre prin care instanța unui stat membru și-a declinat competența în temeiul unei clauze atributive de competență, pentru motivul că această clauză este validă, leagă instanțele celorlalte state membre în ceea ce privește atât hotărârea de constatare a necompetenței a acestei instanțe, cuprinsă în dispozitivul hotărârii sale, cât și constatarea referitoare la validitatea acestei clauze, cuprinsă în motivarea hotărârii respective, care constituie suportul necesar al acestui dispozitiv. Deducem de aici că prima instanță sesizată trebuie să indice în dispozitivul hotărârii sale sau în motivarea acesteia că condițiile vizate de cele trei subîntrebări din cadrul celei de a doua întrebări preliminare au fost verificate la momentul pronunțării hotărârii de declinare a competenței pentru ca instanța sesizată ulterior să poată stabili, pe baza acestui dispozitiv și/sau a acestei motivări, existența unei hotărâri de declinare a competenței pronunțate în temeiul articolului 6 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012, care leagă instanța menționată în ceea ce privește aceste trei condiții, fără ca ea să poată pune în discuție temeinicia verificărilor efectuate de instanța judecătorească sesizată anterior.

[24] A se vedea punctul 42 din prezentele concluzii.

[25] Hotărârea din 23 mai 2019, WB (C-658/17, EU:C:2019:444, punctul 52).

[26] A se vedea prin analogie Hotărârea din 15 noiembrie 2012, Gothaer Allgemeine Versicherung și alții (C-456/11, EU:C:2012:719, punctul 37).

[27] A se vedea de asemenea prin analogie Hotărârea din 11 mai 2000, Renault (C-38/98, EU:C:2000:225, punctul 33).

precedă rezultă că o instanță sesizată ulterior nu poate efectua verificarea condițiilor vizate de cele trei subîntrebări din cadrul celei de a doua întrebări dacă acestea au fost verificate de instanța judecătorească sesizată anterior.

3. Efectul produs de declinarea competenței în temeiul articolului 6 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012

53. Articolul 22 alineatul (1) din Regulamentul nr. 650/2012 permite unei persoane să aleagă ca legea care să se aplice succesiunii sale în ansamblu său să fie legea statului a cărui cetățenie o deține. Articolul 83 alineatul (4) din acest regulament prevede că se consideră că acea lege a fost aleasă ca lege aplicabilă succesiunii. Or, o instanță judecătorească sesizată anterior în temeiul articolului 4 sau al articolului 10 din regulamentul menționat nu își poate declina competența decât în favoarea instanțelor din *statul membru* a cărui cetățenie o avea *de cuius*. În cazul în care legea unui stat terț a fost aleasă (sau se consideră că a fost aleasă) ca lege aplicabilă succesiunii, o instanță judecătorească sesizată anterior nu își poate declina competența în favoarea instanțelor din acest stat terț.

54. Doctrina a avut în vedere mai multe motive susceptibile să explice această soluție, considerând în același timp că niciunul dintre acestea nu era pe deplin convingător [28]. Un alt motiv ar putea ține de efectul produs de declinarea competenței, care conduce la situația în care instanțele din statul membru a cărui cetățenie o avea *de cuius* devin competente în mod automat. Or, instanțele dintr-un stat terț care nu aplică Regulamentul nr. 650/2012 nu pot fi obligate, în temeiul articolului 7 litera (a) din acest regulament, să exercite competența pe care instanța dintr-un stat membru a declinat-o. În plus, aceste instanțe nu beneficiază de încrederea reciprocă între statele membre care stă la baza regulamentului menționat.

55. Voința legiuitorului de a pune accentul pe efectul produs de declinarea competenței este confirmată de analiza lucrărilor pregătitoare ale Regulamentului nr. 650/2012.

56. Astfel, propunerea de regulament [29] prevedea, la articolul 5 alineatul (1), că, „[î]n cazul în care defunctul a optat pentru legea unui stat membru pentru a-și organiza succesiunea […], instanța sesizată în conformitate cu articolul 4 poate, la cererea unei părți și dacă instanța consideră că instanțele statului membru pentru a cărui lege s-a optat sunt mai în măsură să hotărască cu privire la succesiune, să suspende acțiunea și să invite părțile să sesizeze instanțele statului membru respectiv”. Același articol prevedea că prima instanță sesizată continua să își exercite competența, pe de o parte, dacă instanțele statului membru pentru a cărui lege s-a optat nu erau sesizate într-un termen stabilit de această primă instanță [30] și, pe de altă parte, dacă instanțele statului membru pentru a cărui lege s-a optat nu s-au declarat competente în termen de cel mult opt săptămâni de la sesizarea lor [31].

[28] A se vedea Bonomi, A., *op. cit.*, p. 214.

[29] Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești și a actelor autentice în materie de succesiuni, precum și crearea unui certificat european de moștenitor [COM(2009) 154 final] (denumită în continuare „propunerea de regulament”).

[30] Articolul 5 alineatul (2) din propunerea de regulament.

[31] Articolul 5 alineatul (3) din propunerea de regulament.

57. Transferul competenței către instanțele statului membru pentru a cărui lege a optat *de cuius* intervenea, așadar, nu în mod automat [32], ci atunci când aceste instanțe, în urma unei sesizări în materie succesorală, au acceptat acest transfer. Astfel cum a observat doctrina, această soluție, fără a trece sub tăcere diferențele care le separă [33], o reflectă pe cea care figurează la articolul 15 din Regulamentul nr. 2201/2003.

58. În urma avizului în primă lectură al Parlamentului [34], soluția reținută la articolul 5 din propunerea de regulament a obținut formularea sa definitivă, care figurează la articolul 6 litera (a) și la articolul 7 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012. Modificarea adusă confirmă voința legiuitorului Uniunii de a nu reține soluția care permite instanțelor statului membru pentru a cărui lege s-a optat să își decline competența.

59. În această situație, a considera că instanțele din statul membru a cărui lege a fost aleasă sau se consideră că a fost aleasă ca lege aplicabilă succesiunii pot verifica dacă erau îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 6 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012 la momentul pronunțării hotărârii de declinare a competenței ar putea însemna în practică recunoașterea posibilității acestor instanțe de a declina competența care rezultă din această declinare și, prin urmare, ar slăbi mecanismul prevăzut la articolul 6 litera (a) și la articolul 7 litera (a) din regulamentul menționat.

60. Instanța care și-a declinat competența în temeiul articolului 6 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012 nu ar deveni în mod automat competentă din nou, ceea ce ar putea conduce la situații de denegare de dreptate [35]. Prin urmare, interpretarea potrivit căreia instanțele din statul membru a cărui cetățenie o avea *de cuius* nu pot verifica dacă erau îndeplinite condițiile vizate de cele trei subîntrebări permite să se evite riscul unui conflict negativ de competență care ar putea apărea dacă instanța judecătorească sesizată anterior și-ar declina competența și dacă instanța din statul membru a cărui cetățenie o avea *de cuius* ar considera că nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 6 litera (a) din regulament.

61. Ținând seama, *primo*, de natura condițiilor vizate de cele trei subîntrebări, care stabilesc dacă instanța judecătorească sesizată anterior poate declina competența pe care trebuie, în principiu, să o exercite [36], *secundo*, de calificarea hotărârii de declinare a competenței drept hotărâre care intră sub incidența mecanismului de recunoaștere instituit prin Regulamentul nr. 650/2012 [37], precum și, *tertio*, de voința de a se asigura că această hotărâre produce efectul urmărit de legiuitorul Uniunii [38], propunem să se răspundă la cea de a doua întrebare preliminară că articolul 6 litera (a) și articolul 7 litera (a) din acest regulament trebuie interpretate în sensul că instanța statului membru care ar fi competentă ca urmare a declinării de competență a instanței judecătorești sesizate anterior nu poate verifica, în primul rând, dacă instanța judecătorească sesizată anterior a considerat în mod întemeiat că legea acestui stat membru a fost aleasă sau se consideră că a fost aleasă pentru a se aplica succesiunii, în al doilea rând, dacă o parte la procedură a formulat o cerere în temeiul articolului 6 litera (a) din acest regulament în fața instanței judecătorești sesizate

[32] Ceea ce confirma de altfel Comisia, arătând că „[t]rimiterea la o instanță mai bine plasată pentru a soluționa cauza nu ar trebui efectuată în mod automat în cazul în care defunctul a optat pentru legea unui alt stat membru”. A se vedea propunerea de regulament, p. 5.

[33] A se vedea Lein, E., „A Further Step Towards a European Code of Private International Law: The Commission Proposal for a Regulation on Succession”, *Yearbook of Private International Law*, 2009, vol. XI, p. 119 și 120.

[34] Poziția Parlamentului European adoptată în primă lectură la 13 martie 2012, EP-PE_TC1-COD(2009) 157.

[35] Desigur, în anumite cazuri, o astfel de situație ar putea fi teoretic evitată prin aplicarea articolului 11 din Regulamentul nr. 650/2012, care prevede un *forum necessitatis*. Totuși, această dispoziție prevede condiții susceptibile să excludă aplicarea sa atunci când instanțele din două state membre s-au considerat deja necompetente să se pronunțe cu privire la o succesiune.

[36] A se vedea punctele 42-44 din prezentele concluzii.

[37] A se vedea punctul 52 din prezentele concluzii.

[38] A se vedea punctul 54 din prezentele concluzii.

anterior și, în al treilea rând, dacă instanța judecătorească sesizată anterior a considerat în mod întemeiat că instanțele statului membru menționat sunt mai bine plasate pentru a soluționa cauza succesorală atunci când aceste trei condiții au fost verificate de instanța judecătorească sesizată anterior.

V. Concluzie

62. În lumina considerațiilor care precedă, propunem Curții să răspundă la a doua întrebare preliminară adresată de Oberlandesgericht Köln (Tribunalul Regional Superior din Köln, Germania) după cum urmează:

Articolul 6 litera (a) și articolul 7 litera (a) din Regulamentul (UE) nr. 650/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești și acceptarea și executarea actelor autentice în materie de succesiuni și privind crearea unui certificat european de moștenitor trebuie interpretate în sensul că instanța statului membru care ar fi competentă ca urmare a declinării de competență a instanței judecătorești sesizate anterior nu poate verifica, în primul rând, dacă instanța judecătorească sesizată anterior a considerat în mod întemeiat că legea acestui stat membru a fost aleasă sau se consideră că a fost aleasă pentru a se aplica succesiunii, în al doilea rând, dacă o parte la procedură a formulat o cerere în temeiul articolului 6 litera (a) din acest regulament în fața instanței judecătorești sesizate anterior și, în al treilea rând, dacă instanța judecătorească sesizată anterior a considerat în mod întemeiat că instanțele statului membru menționat sunt mai bine plasate pentru a soluționa cauza succesorală atunci când aceste trei condiții au fost verificate de instanța judecătorească sesizată anterior.